



Brüsszel, 2025. szeptember 25.
(OR. en)

13225/25

SOC 623
EMPL 411
STATIS 66

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK a közösségi üres álláshelyekre vonatkozó negyedéves statisztikai adatokról szóló 453/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 488 final.

Melléklet: COM(2025) 488 final



Brüsszel, 2025.9.12.
COM(2025) 488 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

**a közösségi üres álláshelyekre vonatkozó negyedéves statisztikai adatokról szóló
453/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásáról**

1. BEVEZETÉS

Az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikák az egy adott időpontban betöltetlen álláshelyek számáról nyújtanak tájékoztatást, és a ki nem elégített munkaerő-keresletet tükrözik.

Ezért kulcsfontosságú információkkal szolgálnak a munkaerő-kínálat és -kereslet közötti lehetséges szakadékról, ideértve a munkaerőpiaci kereslet és kínálat közötti eltéréseket is, amelyek akkor fordulnak elő, amikor az álláskeresők készségei vagy földrajzi elhelyezkedése nem felel meg a lehetséges munkáltatók elvárásainak.

Az Eurostat olyan negyedéves sajtóközleményt tesz közzé a honlapján¹, amely az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikákkal kapcsolatos számos adatállományt tartalmaz gazdasági tevékenységek szerinti bontásban.

A közösségi üres álláshelyekre vonatkozó negyedéves statisztikai adatokról szóló, 2008. április 23-i 453/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet² (a továbbiakban: az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikai adatokról szóló rendelet) közös keretet állapít meg az összehasonlítható adatok tagállamok általi előállítása és a Bizottságnak történő továbbítása céljára.

Az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikai adatokról szóló rendelet 10. cikke értelmében a Bizottságnak 2010. június 24-ig, majd azt követően háromévente jelentést kell benyújtania az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a rendelet végrehajtásáról. E jelentés célja a tagállamok által rendelkezésre bocsátott statisztikák és az uniós összesítések minőségének értékelése. Emellett meghatározza azokat a területeket, amelyeken a jövőben javulást lehetne elérni.

Ez a Bizottság üres álláshelyekre vonatkozó statisztikákról szóló hatodik jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak³. Ez a jelentés a korábbi jelentés óta az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikákkal kapcsolatban kapott adatokra összpontosít a 2022 első negyedéve és a 2024 harmadik negyedéve közötti bázisnegyedévek vonatkozásában. Tükrözi az Eurostat által az ezekkel a bázisnegyedévekkel kapcsolatos, üres álláshelyekre vonatkozó statisztikai adatok gyűjtése és validálása során tett észrevételeket, és a tagállamok által az éves minőségjelentéseikben rendelkezésre bocsátott dokumentáción alapul⁴.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/3-16122024-bp>.

² HL L 145., 2008.6.4., 234. o., <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2008/453/oj/hun>.

³ Lásd az előző jelentést: COM(2022) 355, 2022. július 26.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0355&qid=1738593721236>,

⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm.

Az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikai adatokról szóló rendelettel létrehozott általános keret kiegészítése céljából a Bizottság két végrehajtási rendeletet fogadott el:

- az 1062/2008/EK bizottsági rendeletet⁵, amely meghatározza a 2014 első negyedévétől alkalmazandó szezonális kiigazítási eljárásokat, a tagállamok által a Bizottságnak továbbítandó éves minőségi jelentések szerkezetét és tartalmát, valamint az e jelentések továbbítására rendelkezésre álló határidőket,
- a 19/2009/EK bizottsági rendeletet⁶, amely meghatározza az „üres álláshely” fogalmát, rögzíti az adattovábbításra vonatkozó határidőket, és kijelöli az első megküldendő adatállománnyal lefedett időszakokat. E jogi aktus melléklete tartalmazza továbbá a megvalósíthatósági tanulmányokat végző országok felsorolását, valamint a tanulmányok által felölelt témaköröket.

Az 1062/2008/EK rendelet 2. melléklete az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikai adatok minőségét a következő kritériumok alapján állapítja meg: tárgyszerűség, precizitás, időbeliség és pontosság, hozzáférhetőség és egyértelműség, összehasonlíthatóság és koherencia.

A részletes metaadatoknak és a nemzeti minőségi jelentéseknek az Eurostat honlapján való közzététele révén mostanra megvalósult az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikai adatok hozzáférhetősége és egyértelműsége. Ez az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikákról szóló jelentés ezért a többi kritériumra összpontosít.

2. A LEGUTÓBBI JELENTÉS ÓTA BEKÖVETKEZETT FEJLEMÉNYEK

Az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikák fent ismertetett jogalapja az e jelentés által lefedett referencia-időszakra vonatkozik.

2022-ben a Bizottság értékelést és hatásvizsgálatot végzett a vállalkozásokra vonatkozó valamennyi munkaerőpiaci statisztika tekintetében, beleértve az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikákat is. A Bizottság ez alapján a keretrendelet felváltására irányuló javaslatot tett, amelyet 2023. július 28-án fogadtak el⁷. Az új, a gazdasági szervezetekkel kapcsolatos európai uniós munkaerőpiaci statisztikákról, valamint az 530/1999/EK tanácsi rendelet, a 450/2003/EK és a 453/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2025/941 európai parlamenti és tanácsi rendeletet 2025. május 7-én fogadták el⁸.

⁵ A Bizottság 1062/2008/EK rendelete (2008. október 28.) a közösségi üres álláshelyekre vonatkozó negyedéves statisztikai adatokról szóló 453/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szezonális kiigazítási eljárások és minőségi jelentések vonatkozásában történő végrehajtásáról (HL L 285., 2008.10.29., 3. o.).

⁶ A Bizottság 19/2009/EK rendelete (2009. január 13.) a közösségi üres álláshelyekre vonatkozó negyedéves statisztikai adatokról szóló 453/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet üres álláshely meghatározása, az adatgyűjtésre vonatkozó referencia-időpontok, adattovábbítási jellemzők és megvalósíthatósági tanulmányok meghatározása tekintetében történő végrehajtásáról (HL L 9., 2009.1.14., 3. o.).

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/ALL/?uri=CELEX:52023PC0459>.

⁸ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=OJ:L_202500941.

A referencia-időszakban bekövetkezett főbb fejlemények a következők voltak:

- az euroövezeti összesített adatok naprakésszé tétele annak érdekében, hogy azok tükrözzék Horvátország adatainak beépítését az euro 2023. január 1-jei bevezetését követően,
- a betöltetlen álláshelyek aránya nemzetgazdasági ágak szerinti elemzésének beépítése a negyedéves sajtóközleménybe, mind az euroövezetre, mind az EU-ra vonatkozóan összesített adatok tekintetében,
- a negyedéves sajtóközlemény felülvizsgált, interaktív grafikonokat is tartalmazó formátumban történő terjesztése,
- Franciaország esetében az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikák alkalmazási körének kiterjesztése a 10-nél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató kisvállalkozásokra.

A következő szakaszokban az alkalmazási körrel, az adatgyűjtési szabványokkal, az adatok validálásával és a szezonális kiigazítással kapcsolatos legújabb fejleményekkel kapcsolatban teszünk észrevételeket.

2.1. Alkalmazási kör

Az uniós jog szerint a tagállamoknak az üres álláshelyek és a betöltött állások számát gazdasági tevékenységenként valamennyi üzleti egység, és az európai közösségbeli gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása⁹ (NACE Rev. 2) szerinti valamennyi nemzetgazdasági ág tekintetében rendelkezésre kell bocsátaniuk. Ugyanakkor a kisvállalkozások (a meghatározás értelmében a 10 alkalmazottnál kevesebbet foglalkoztató egységek), valamint az uniós gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszerének O–S (elsősorban közigazgatási, egészségügyi és oktatási tevékenységeket magukban foglaló) nemzetgazdasági ágai¹⁰ tekintetében az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikai adatokról szóló rendelet előírja, hogy azon tagállamoknak, amelyeknek nehézséget okoz az adatok rendelkezésre bocsátása, megvalósíthatósági tanulmányokat kell készíteniük. Bár e megvalósíthatósági tanulmányok lehetővé tették néhány tagállam számára a gazdaság teljes lefedettségének elérését, Dánia, Franciaország és Olaszország esetében ez még nem történt meg.

A legutóbbi jelentés óta Franciaország megkezdte az üres álláshelyekre vonatkozó adatok továbbítását valamennyi vállalkozásméretre, így az 1–9 alkalmazottat foglalkoztató

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 1893/2006/EK rendelete (2006. december 20.) a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása NACE Rev. 2. rendszerének létrehozásáról és a 3037/90/EGK tanácsi rendelet, valamint egyes meghatározott statisztikai területekre vonatkozó EK-rendeletek módosításáról (HL L 393., 2006.12.30., 1. o.). HL L 393., 2006.12.30., 1. o.; ELI: <https://data.europa.eu/eli/reg/2006/1893/oj/hun>.

¹⁰ Ezek az alábbiakat foglalják magukban: közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás (O nemzetgazdasági ág); oktatás (P nemzetgazdasági ág); humán-egészségügyi, szociális ellátás (Q nemzetgazdasági ág); művészet, szórakoztatás, szabadidő (R nemzetgazdasági ág); és egyéb szolgáltatás, többek között érdekképviselés, számítógép, személyi, háztartási cikk javítása és egyéb személyi szolgáltatások (S nemzetgazdasági ág).

vállalkozásokra vonatkozóan is. Visszamenőleges adatsorokat is továbbított a 2011 második negyedévével kezdődő időszakra.

Dániában csak az iparon, az építőiparon és a szolgáltatásokon belüli egységekre (az uniós gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszerének B–N nemzetgazdasági ágai) terjed ki a felmérés. Franciaországban és Olaszországban a „Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás” nemzetgazdasági ágra (az uniós gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszerének O nemzetgazdasági ága) nem terjed ki a felmérés, és a közintézményeket az „Oktatás” és „Humánegészségügyi, szociális ellátás” nemzetgazdasági ágak (az uniós gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszerének P és Q nemzetgazdasági ága) csak részben tartalmazzák.

2.2. Adatgyűjtési szabványok

A statisztikai adat- és metaadatcsere-szabvány (SDMX)¹¹ szerinti adatstruktúrák legutóbbi változatát és a nemzetközileg elfogadott kódlistát (amely online elérhető egy erre a célra szolgáló nyilvántartásban)¹² eredményesen használtuk a tagállami adatok fogadására, az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikák előállítására és az Európai Központi Bank részére történő továbbítására.

2.3. Az adatok validálása

Az Eurostat továbbra is elvégezte az egyes negyedéves adattovábbítások hitelességi ellenőrzését az adatsorok időbeli és az uniós gazdasági tevékenységek egységes ágazati statisztikai osztályozása szerinti gazdasági tevékenységek közötti összehasonlításával. Ha az egyes negyedévek között jelentős változások figyelhetők meg, az Eurostat felkéri a tagállamokat az adatok megerősítésére vagy a helyesbített adatfájl továbbítására. Ha jelentős kiigazításokat vagy hirtelen változásokat észlelnek bármely nemzetgazdasági ágban, azokat szisztematikusan nyomon követik az érintett országokkal közösen.

2.4. Szezonális kiigazítás

A Bizottság 1062/2008/EK rendelete értelmében valamennyi uniós tagállamnak és az Európai Gazdasági Térséghez (EGT) tartozó más országoknak¹³ is továbbítaniuk kell az üres álláshelyekre és betöltött állásokra vonatkozó, szezonális kiigazított adatsorokat legalább az uniós gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszerének B–E, F, G–I, J, K, L, M–N, O–Q, R–S egyéni/összesített nemzetgazdasági ágai esetében. Az üres álláshelyekkel és betöltött állásokkal kapcsolatban továbbított, szezonálisan kiigazított adatokat az Eurostat az üres álláshelyek szezonálisan kiigazított arányának arányszámként való kiszámítására használja.

A betöltött állások és az üres álláshelyek számát az EU és az euroövezet szintjén először a tagállamok körében összesítik, majd szezonálisan kiigazítják azokat (közvetlen szezonális kiigazítás).

¹¹ <https://sdmx.org/> (csak angol nyelven áll rendelkezésre).

¹² <https://webgate.ec.europa.eu/sdmxregistry/> (csak angol nyelven áll rendelkezésre).

¹³ Liechtenstein kivételével, mivel a 2008. február 27-i 1062/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet nem vonatkozik erre az országra. A dokumentum egészében Norvégiára és Izlandra „más EGT-országgént” történik hivatkozás.

Az Eurostat a szezonálisan kiigazított adatokat az európai összesítések vonatkozásában a releváns adatbázisban¹⁴ és az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikákról szóló Statistics Explained-cikkben¹⁵ teszi közzé a szezonális kiigazítás nélküli adatokkal együtt (lásd a 4.5. szakaszt).

Az Eurostat a nemzeti minőségjelentésekhez csatolt külön melléklet révén továbbra is figyelemmel kíséri a szezonális kiigazítási eljárásokat. Ez a melléklet különösen az alkalmazott szezonális kiigazítási modelleket, az észlelt kiugró értékeket, a kiigazítások mértékét és az eredmények volatilitását ismerteti.

2.5. Minőségjelentések

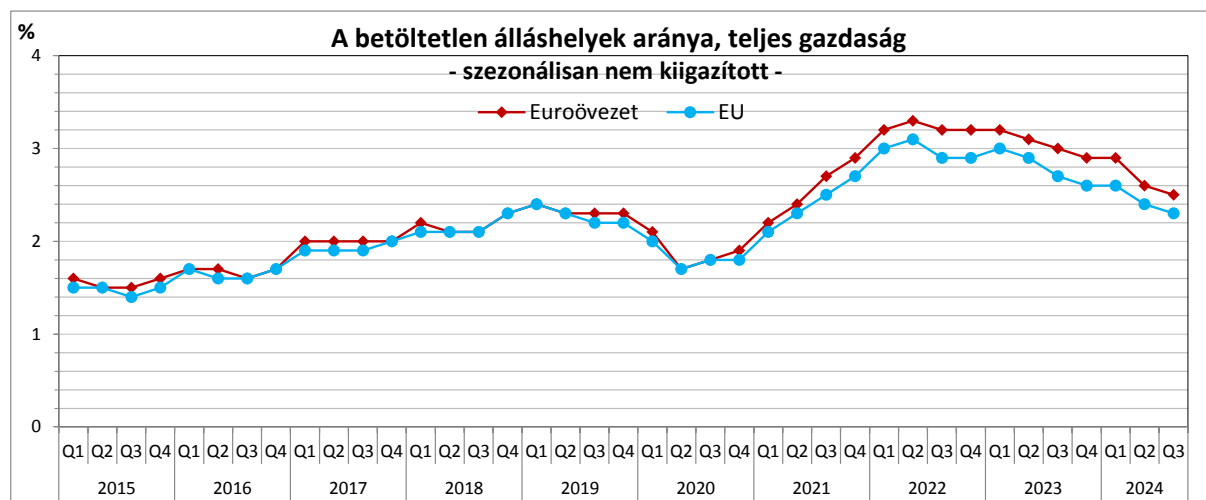
Az éves minőségjelentéseket a tagállamok általában időben, azaz 2024. augusztus 31-ig benyújtották az európai statisztikai rendszer metaadat-kezelő eszköze legújabb verziójának felhasználásával. A jelentéseket valamennyi felhasználó számára hozzáférhetővé tettük¹⁶.

3. GAZDASÁGI FEJLEMÉNYEK AZ ÜRES ÁLLÁSHELYEKRE VONATKOZÓ STATISZTIKÁK SZEMSZÖGÉBŐL

A referencia-időszak alatt az Eurostat továbbra is biztosította az intézményi felhasználók és a nyilvánosság számára az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikai adatokat, valamint az uniós munkaerőpiacok ciklikus és strukturális változásaira vonatkozó származtatott mutatókat. A legújabb fejleményeket az alábbi 3.1. és 3.2. szakasz ismerteti.

3.1. Az üres álláshelyek ciklusa

Amint azt az alábbi ábra mutatja, az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikák 2022 második negyedévében fordulóponthoz jutnak mind az EU, mind az euroövezet tekintetében. Ezen a ponton a betöltetlen álláshelyek aránya több egymást követő negyedévi növekedés után csökkenni kezdett.



¹⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/jvs_q_nace2/default/table?lang=en&category=labour.jvs.

¹⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Job_vacancy_statistics.

¹⁶ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm (csak angol nyelven áll rendelkezésre).

3.2. Beveridge-görbe

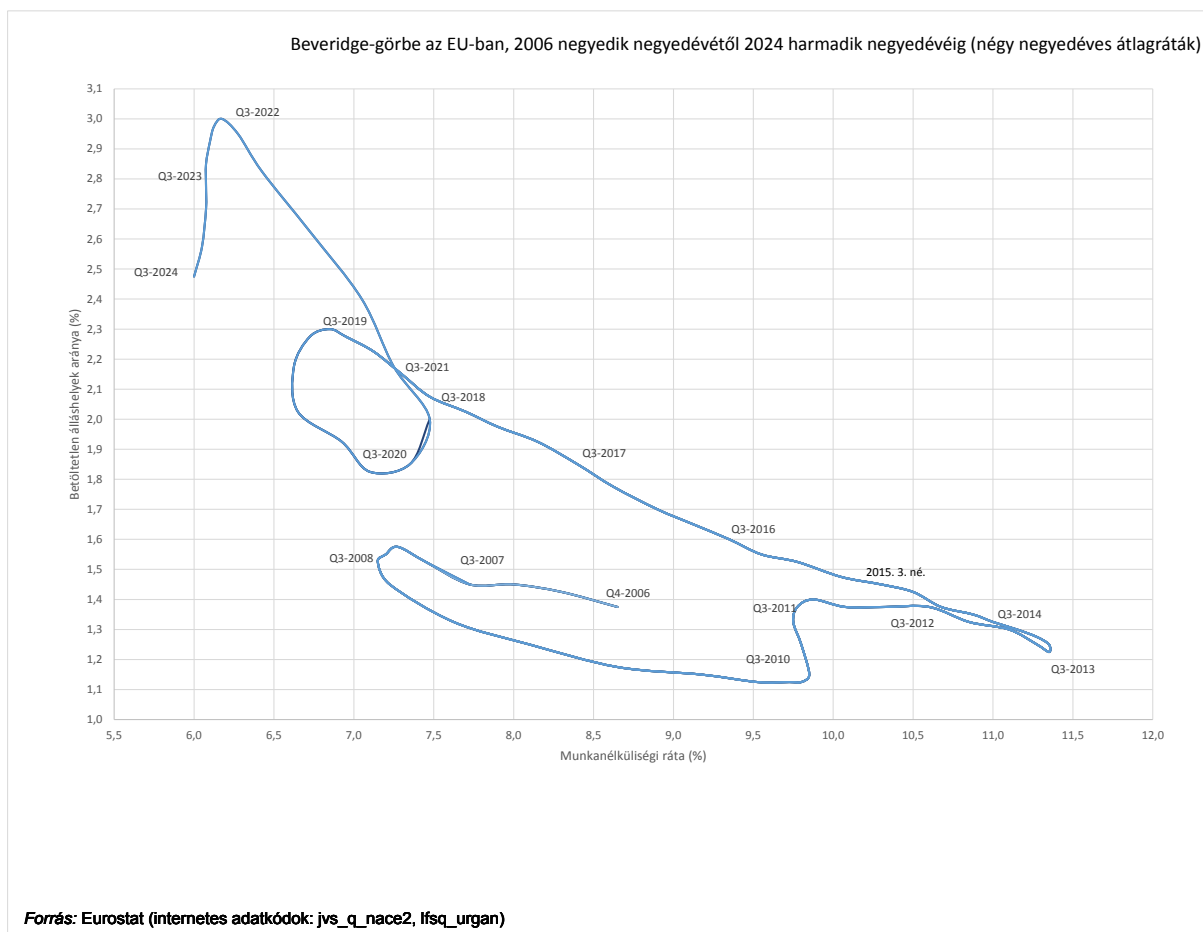
Az üres álláshelyekre vonatkozó statisztika, amellel, hogy az üzleti ciklusok elemzésének fontos mutatója, a „Beveridge-görbe” révén tájékoztatást nyújt a munkaerőpiacok párosítási teljesítményéről (arról, hogy milyen hatékonyan talál egymásra a kereslet és a kínálat).

Az alábbi ábrán az EU Beveridge-görbéje látható, amely a munkanélküliség és az üres álláshelyek közötti negatív összefüggést mutatja be, azaz az álláslehetőségek számának növekedésével csökken a munkanélküliek száma. Míg a Beveridge-görbe mentén végbemenő mozgások a munkaerőpiac telítettségében bekövetkező változásoknak tulajdoníthatók, a görbe elmozdulásai a munkaerő-kínálat és a munkaerő-kereslet közötti párosítási hatékonyságban bekövetkező változásokat jelezhetik, vagyis, hogy a munkanélküliek milyen könnyen képesek munkát találni. Az alábbi Beveridge-görbe összeállításához használt, a betöltetlen álláshelyek arányára és a munkanélküliségi rátára vonatkozó számadatok a negyedéves adatok négy negyedéves átlagai.

2021 első negyedéve és 2022 negyedik negyedéve között folyamatos növekedés figyelhető meg a betöltetlen álláshelyek arányában a Beveridge-görbe meredekebb szegmense mentén. A fordulópont óta a betöltetlen álláshelyek aránya meredeken csökken az EU-ban úgy, hogy közben a munkanélküliségi ráta eddig nem nőtt.

E jelentés referencia-időszaka alatt az Eurostat évente kétszer frissítette az uniós Beveridge-görbét, és az eredményeket a Statistics Explained egyik cikkében kommentálta¹⁷. Az alábbi ábra ezt a görbét tartalmazza az e jelentés által lefedett utolsó negyedévig (2024 harmadik negyedévéig).

¹⁷ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Job_vacancy_and_unemployment_rates_-_Beveridge_curve.



4. ADATMINŐSÉG

A jelentés ezen része vizsgálja az üres álláshelyekre vonatkozó európai statisztika valamennyi minőségi dimenzióját: tárgyyszerűség, precizitás, időbeliség és pontosság, hozzáférhetőség és egyértelműség, összehasonlíthatóság és koherencia.

4.1. Tárgyszerűség

Az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikák fontosak a gazdasági elemzés szempontjából, mivel ez a fő adatforrás, amely a kielégítetlen munkaerő-keresletet méri¹⁸. Az üres álláshelyekre vonatkozó negyedéves statisztikai adatokat a Bizottság (a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága és a Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság) és az Európai Központi Bank is felhasználja, hogy nyomon tudja követni a gazdasági ciklus és a munkaerőpiac rövid távú fejleményeit.

Az üres álláshelyek aránya egyike az európai gazdasági főmutatóknak¹⁹, amelyek elsődleges információforrásként szolgálnak az EU-n és az euroövezeten belüli, valamint az egyes uniós országokbeli rövid távú ciklikus gazdasági változások elemzéséhez és nyomon követéséhez.

¹⁸ Azokban az esetekben, amikor nem állnak rendelkezésre az üres álláshelyekre vonatkozó adatok, a kielégítetlen munkaerő-keresletet egyes esetekben felmérésen alapuló mutatókkal, például a vállalatok által jelentett, észlelt munkaerőhiánnyal helyettesítjük a gazdasági elemzésekben.

¹⁹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az euroövezet statisztikáiról – Az euroövezet statisztikáira és mutatóira vonatkozó jobb módszerek felé, COM(2002) 661 végleges.

Az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikákat számos hivatalos dokumentum is felhasználta, többek között a Bizottság együttes foglalkoztatási jelentése (2024)²⁰ és a Bizottság európai gazdasági előrejelzése (2023. tavasz)²¹.

4.2. Precizitás

A precizitás jelzéseként a tagállamok kiszámítják a nem szezonálisan kiigazított üres álláshelyek számának relatív szórását, figyelembe véve a nemzeti minta kialakításának jellemzőit. A relatív szórás a becült számtani közép százalékában mutatja meg a standard hibát. A 2023-as referenciaévre vonatkozó minőségi jelentések szerint Írország kivételével minden tagállamban 15 % alatti volt az üres álláshelyek teljes számára vonatkozó relatív szórás²².

A válaszadási arány jelentősen befolyásolja a becslések precizitását. A tagállamoktól kapott minőségjelentések alapján Németországban (a 2023 negyedik negyedévében végzett postai felmérés esetében) 14,7 % körül alakult²³, Görögországban 21,1 % és 32,7 % között volt (az adott negyedévtől függően), míg Litvániában elérte a 98,3 %-ot, Dániában és Franciaországban pedig a 98,7 %-ot. 2023-ban a válaszadási arány mediánja a tagállamok között továbbra is magas volt, negyedévtől függően 83 % és 86 % között mozgott.

²⁰ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/93b9c730-8da5-11ee-8aa6-01aa75ed71a1/language-en>.

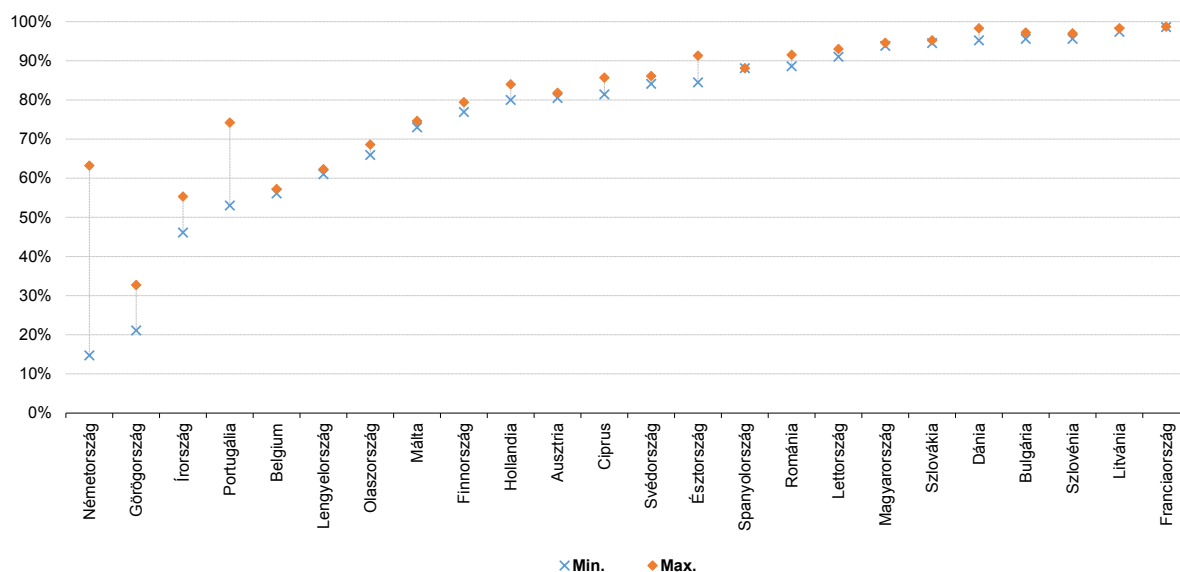
²¹ https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/european-economic-forecast-spring-2023_en#:~:text=The%20European%20economy%20continues%20to%20show%20resilience%20in,lifting%20the%20growth%20outlook%20for%202023%20and%202024.

²² Az üres álláshelyekre vonatkozó statisztika metaadatai: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm.

²³ Az üres álláshelyekre vonatkozó felmérés kitöltése nem kötelező Németországban, ami megmagyarázza az év minden negyedik negyedévében elvégzett postai felmérésre adott válaszok alacsony arányát. Az e felmérésből származó eredmények adminisztratív adatok segítségével, általános regressziós becsléssel kerülnek újrásúlyozásra a válaszadás hiányából fakadó torzulások kijavítása érdekében.

Min. / max. válaszadási arányok

Bázisév: 2023



Csehország, Horvátország és Luxemburg: Nem alkalmazandó, nem végeztek felmérést, adminisztratív adatokat használtak fel.

Ami a kiigazításokat illeti, a helyzet eltér az üres álláshelyek arányának két alkalommal történő közzététele – vagyis a gyors- és a végleges becslések – esetében. A T+50. napon közzétett gyorsbecslések a T+78. napon kiigazíthatók, amikor a végleges becslések kiadásra kerülnek. Noha a gyorsbecslések adatai nem fedik le az összes tagállamot, az euroövezeti és az uniós összesítések esetében a gyorsbecslések kiigazításai nem haladták meg a 0,1 százalékpontot a jelentés referencia-időszakában.

A T+78. napon közzétett végleges becslések esetében a kiigazítások az első adattovábbítás és a legutolsó elérhető közzététel összehasonlítása révén mérhetők. Az euroövezet és az EU tekintetében az üres álláshelyek arányával kapcsolatos kiigazítások sosem haladták meg a 0,1 százalékpontot a jelentés referencia-időszakában, kivéve 2023 első és második negyedét, ahol a kiigazítások elérték a 0,2 százalékpontot.

4.3. Időbeliség és pontosság

2010 első negyedévétől kezdődően minden tagállamnak rendelkezésre kell bocsátania az adott országban az összes üres álláshely és a betöltött állások számára vonatkozó idősorokat. Az adatokat legkésőbb a negyedév végét követő legfeljebb 70 napon belül (T+70) szolgáltatniuk kell. Azok a tagállamok továbbá, amelyek esetében az alkalmazotti összlétszám meghaladja az Európai Unió összesített alkalmazotti létszámának 3 %-át, kötelesek a negyedév végétől számított legfeljebb 45 napon belül (T+45) gyorsbecsléseket továbbítani.

Az időbeliség tekintetében az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikai adatok szolgáltatása lényegében kielégítő volt mind a gyorsbecslések, mind a végső közzététel esetében. A tagállamokat rendszeres időközönként emlékeztették a kötelező határidők teljesítésének fontosságára az európai gazdasági főmutatókra vonatkozó adatok – közöttük az üres álláshelyekre vonatkozó statisztika – szolgáltatása tekintetében. Írország, Horvátország, Magyarország és Luxemburg (egynapos késés), valamint Görögország, Portugália és Izland vonatkozásában (kétnapos késés) néhány alkalommal némi késést jegyeztek fel. 2022 harmadik negyedévében Portugália túl későn továbbította adatait ahhoz, hogy azokat be lehessen építeni a negyedéves közzétételbe. Nem voltak olyan szerkezeti szempontból késedelmes benyújtások, amelyek akadályozták volna az összesített európai adatok időben történő közzétételét.

4.4. Hozzáférhetőség és egyértelműség

Az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikákat az Eurostat a szokásos terjesztési csatornákon, nevezetesen online adatbázisok révén és az Eurostat honlapjának „Statistics Explained” oldalain teszi közzé²⁴. A honlap aktuális információkkal szolgál az üres álláshelyek arányáról mind az európai összesítések, mind az egyes tagállamok tekintetében, beleértve a fejleményeket szemléltető diagramokat is. Mivel az üres álláshelyek aránya az európai gazdasági főmutatók közé tartozik, negyedévente sajtóközleményt tesznek közzé²⁵.

A felhasználók számára az adatok közzétételének támogatása érdekében szolgáltatott metaadatokat a tagállamok által rendelkezésre bocsátott éves minőségi jelentések felhasználásával tették naprakésszé. Ezek megtalálhatók az Eurostat honlapján²⁶.

4.5. Összehasonlíthatóság és koherencia

Nem áll rendelkezésre európai szinten más olyan, a kielégítetlen munkaerőpiaci keresletet mérő harmonizált forrás, amely felhasználható lenne az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikákkal való összehasonlításhoz. Több ország figyelembe veszi az állami foglalkoztatási szolgálatoknál bejelentett üres álláshelyeket, az üres álláshelyekre vonatkozó statisztika koherenciájának ezen adatok felhasználásával történő értékelése azonban problematikus. Ennek az az oka, hogy lefedettségük messze elmaradhat a kívánatostól (mivel előfordulhat, hogy nem minden üres álláshelyet jelentenek be az állami foglalkoztatási

²⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_statistics és https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Job_vacancy_and_unemployment_rates_-_Beveridge_curve (csak angol nyelven áll rendelkezésre).

²⁵ Lásd az euro-mutatószámok [közzétételi ütemtervét](#) (csak angol, francia és német nyelven áll rendelkezésre).

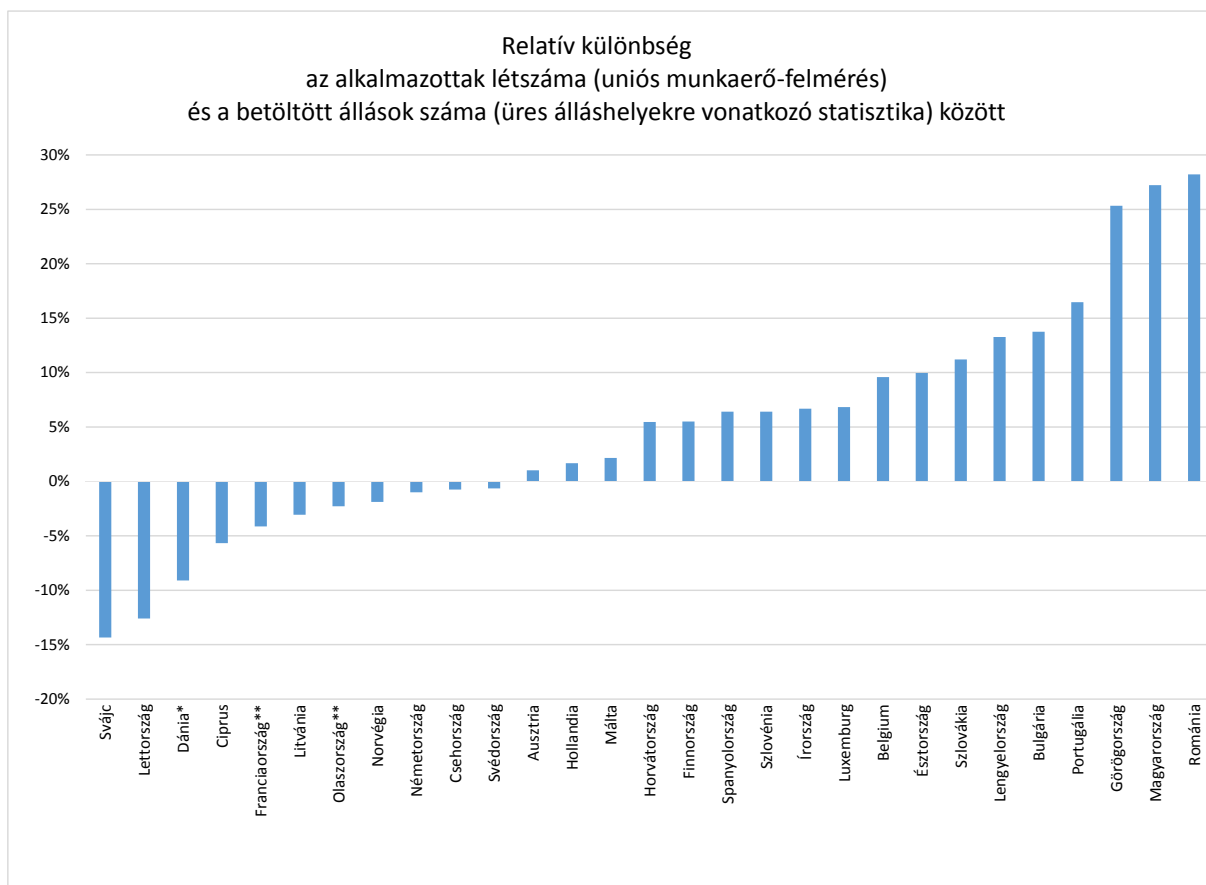
²⁶ Lásd az üres álláshelyekre vonatkozó statisztika metaadatait, valamint az uniós és nemzeti minőségjelentéseket: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm (csak angol nyelven áll rendelkezésre).

szolgáltatnak) és/vagy többszörös bejelentés is előfordulhat (ha a betöltött üresedések továbbra is szerepelnek az adminisztratív nyilvántartásban). Emellett az adminisztratív forrásokból származó, üres álláshelyekre vonatkozó statisztika nemzeti szintű fogalommeghatározásokon alapul, amelyek országonként változnak.

A betöltött állások száma, amely az üres álláshelyek arányának nevezője, összehasonlítható egyéb forrásokból származó információkkal, elsősorban a munkavállalók uniós munkaerő-felmérésben jelentett létszámával. Az összehasonlításoknak és az azokat követő, különbségekre irányuló értékeléseknek ugyanakkor számításba kell venniük a források közötti fogalmi, valamint a felmérés jellegéből adódó különbségeket. Konkrétan az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikákat a vállalkozások mintájából becsülik, míg az uniós munkaerő-felmérés a háztartások mintáján alapul.

Az uniós munkaerő-felmérés adatainak kinyerésére a 2023-as referenciaévre vonatkozóan a *munkavégzés helye szerinti ország*, nem pedig a legtöbb munkaerő-felmérésen alapuló statisztika céljára használt illetőség szerinti állam szerint került sor. Ez az adatkinyerés jobban összhangban van az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikában használt betöltött álláshelyek fogalmával, mivel kizárja a határt átlépő munkavállalókat és az egyéb külföldi illetőségű személyeket, akiknek az álláshelyei nem szerepelnek ebben a statisztikában. Ez megszüntetheti a Luxemburg esetében mért, a határokon átnyúló munkavégzés magas arányával magyarázható negatív eltérést, amely komoly eltéréseket okoz az uniós munkaerő-felmérés és az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikához alkalmazott fogalmak között: az uniós munkaerő-felmérés csak a rezidens háztartásokat – a külföldön dolgozókat is –, míg az üres álláshelyekre vonatkozó statisztika a rezidens vállalatokat is felméri, beleértve azok külföldi illetőségű (vagyis határ menti ingázó) munkavállalóit.

Amint azt az alábbi ábra mutatja, az uniós munkaerő-felmérésben nyilvántartott alkalmazottak létszáma és az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikákban szereplő betöltött állások száma közötti különbség a gazdaság egészére nézve a -15% és $+15\%$ közötti tartományban marad, kivéve Portugáliát ($+16\%$), valamint Görögországot, Magyarországot és Romániát (mindegyik $+20\%$ felett).



* Dánia: az uniós gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere szerinti B–N nemzetgazdasági ágak összesített adatainak összehasonlítása.

** Franciaország és Olaszország: a betöltött álláshelyeket az O nemzetgazdasági ág tekintetében nem, a P és Q nemzetgazdasági ágak tekintetében csak részben tartják nyilván. Ezért ezek a nemzetgazdasági ágak az uniós munkaerő-felmérés adataival való ezen összehasonlításból kimaradtak.

Görögország esetében az azonosított eltérés a két forrás közötti különbségekre utal a módszertan és a fogalommeghatározások tekintetében. Az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikák csak a három vagy több alkalmazottat foglalkoztató vállalkozásokra terjednek ki. Ezenfelül előfordulhat, hogy egyes vállalkozások nem szerepelnek a mintavételi keretben, mivel a cégnyilvántartás aktualizálása után kezdték meg működésüket, ami a betöltött állások bizonyos mértékű alulbecsléséhez vezet.

Magyarország üres álláshelyekre vonatkozó statisztikái nem fedik le az ötnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató vállalkozásokat, ami részben magyarázza a feljegyzett eltérést.

Minőségjelentésében²⁷ Románia kifejtette, hogy az uniós munkaerő-felmérés és az üres álláshelyekre vonatkozó statisztika között a betöltött állások száma tekintetében megfigyelhető eltérések azt tükrözik, hogy az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikákkal kapcsolatos módszerekkel összegyűjtött, betöltött állások száma nem tartalmazta a következőket:

- azon személyek, akiknek munkaszerződését egy adott időszakra felfüggesztették (például a szülési, gyermekgondozási, beteg- vagy fizetés nélküli szabadságon lévők, illetve az egyéb okokból kifolyólag távollévők),
- olyan álláshelyek, amelyeket bár ideiglenesen felfüggesztettek, megüresedhetnek és bizonyos ideig betölthetők,
- a fegyveres erökhöz vagy az informális szektorhoz tartozó álláshelyek.

Az Eurostat a fent felsorolt országok felelős nemzeti hatóságaival közösen továbbra is nyomon követi majd az uniós munkaerő-felmérések által jegyzett munkavállalók, valamint az üres álláshelyekre vonatkozó statisztika által rögzített betöltött állások száma közötti eltéréseket.

Fontos, hogy a munkaerő-kölcsönzők bérlistájában szereplő üresedések és álláshelyek is lefedésre kerüljenek, és hozzárendeljük azokat az uniós gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszerének N nemzetgazdasági ágához.

Végezetül az összehasonlíthatóság jelentette legnagyobb kihívás, hogy valamennyi tagállam a teljes gazdaságot lefedje az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikaiban, tehát azok magukban foglalják a kisvállalkozásokat, csakúgy, mint az uniós gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszerének O–S nemzetgazdasági ágait, a közintézményeket is beleértve. A legutóbbi eredményjelentés óta Franciaország e statisztika körét kiterjesztette a 10 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató vállalkozásokra. A 2.1. szakaszban említetteknek megfelelően azonban a Dániára, Franciaországra és Olaszországra vonatkozó adatok még mindig nem teljesen összehasonlíthatók más tagállamok adataival.

²⁷ <https://webgate.ec.europa.eu/estat/spe/metaconv/previewMetadataFile.htm?metadataFileId=36727>.

5. KÖVETKEZTETÉS

Az üres álláshelyekre vonatkozó tagállami statisztikák és az uniós aggregátumok minősége összességében továbbra is jónak mondható. Az elmúlt három évben tovább javult az üres álláshelyekre vonatkozó statisztika időbelisége.

A minőségről szóló tagállami beszámolókat az európai statisztikai rendszer metaadat-kezelő eszközének legújabb verziójával dolgoztuk fel, és valamennyi felhasználó számára hozzáférhetővé tettük²⁸.

Ami a szezonális kiigazítást illeti, az Eurostat részletes módszertani információkat gyűjtött a tagállamoktól, és azokat az éves minőségi jelentések mellékleteként közzétette.

Az Eurostat továbbra is biztosította az intézményi felhasználók és a nyilvánosság számára az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikai adatokat, valamint az uniós munkaerőpiacok ciklikus és strukturális változásaira vonatkozó származtatott mutatókat. Az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikák különösen azt a fordulópontot tudták megragadni, amely hatással volt az euroövezet és az EU gazdasági ciklusaira.

Az európai összesítéseket az ütemtervnek megfelelően tették közzé. Általánosságban az európai összesítéseket illetően, mind a gyorsbecslések, mind a végleges becslések esetében, csak nagyon csekély kiigazításokra került sor.

Az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikák országok közötti összehasonlíthatóságának további javítása érdekében fontos, hogy valamennyi tagállam teljes mértékben lefedje a közszektort (Dánia, Franciaország és Olaszország esetében). A megfelelőbb lefedettség ezenkívül azt is lehetővé tenné, hogy – az üres álláshelyek aránya mellett – közétegyék az üres álláshelyek számát az európai összesítések számára. Az Eurostat az érintett országokkal szoros együttműködésben folytatja e kérdés megoldását.

A vállalkozásokra vonatkozó uniós munkaerőpiaci statisztikákról szóló új rendelet a következő javításokat vezeti be az üres álláshelyekre vonatkozó statisztika tekintetében:

- az esetleges torzítások megszüntetése a lefedettség valamennyi gazdasági tevékenységre és üzleti méretre történő kiterjesztésével, beleértve a 10 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató kisvállalkozásokat, a közintézményeket és a közszektort,
- pontossági célok bevezetése a betöltetlen álláshelyek és a betöltött álláshelyek számára vonatkozóan,
- az üres álláshelyekre vonatkozó statisztikai adatok gyűjtéséhez használt statisztikai egységek jogszabályban történő meghatározása, a vállalkozásokra és a helyi egységekre korlátozva azokat.

Az Eurostat továbbra is rendszeres időközönként nyomon követi az üres álláshelyekre vonatkozó statisztika szabályszerűségét és minőségét a szolgáltatott adatok és az egyéb nemzeti dokumentációk – közöttük minőségjelentések – felhasználásával, és mindezt a felelős nemzeti statisztikai hatóságokkal való szoros együttműködésben ellenőrzi.

²⁸ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm (csak angol nyelven áll rendelkezésre).

Az új, a gazdasági szervezetekkel kapcsolatos európai uniós munkaerőpiaci statisztikákról, valamint az 530/1999/EK tanácsi rendelet, a 450/2003/EK és a 453/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2025/941 európai parlamenti és tanácsi rendeletet 2025. május 7-én fogadták el²⁹.

Mivel a 2025. május 7-én elfogadott, a gazdasági szervezetekkel kapcsolatos európai uniós munkaerőpiaci statisztikákról szóló (EU) 2025/941 európai parlamenti és tanácsi rendelettel frissült a jogi keret, ez a 453/2008/EK rendelet szerinti utolsó jelentés.

²⁹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=OJ:L_202500941.